

Sygnatura akt VII U 5830/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 15 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk

Protokolant:st. sek. sąd. Marta Jurga

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2014 r. w Poznaniu

odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 5 września 2013 roku Nr (...)

w sprawie A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o emeryturę

1. zmienia zaskarżoną decyzję w całości i przyznaje odwołującemu A. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od dnia 26 września 2013 roku,
2. zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 60 złotych (słownie : sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. decyzją z dnia 5 września 2013 roku (znak: ENMS/25/027022994) odmówił A. S. prawa do emerytury, ponieważ nie osiągnął wymaganego wieku 60 lat oraz nie udowodnił wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego 15 lat na dzień 31 grudnia 1998 roku, a jedynie 13 lat 5 miesięcy i 27 dni. Organ rentowy nie zaliczył do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej. Jako podstawę prawną organ rentowy wskazał art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz przepisy § 1, 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

A. S. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się przyznania prawa do emerytury.

Odwołujący twierdził, że nabył prawo do emerytury w wieku 60 lat, ponieważ okres zasadniczej służby wojskowej podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Tym samym osiągnął wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący podał, że po odbyciu służby wojskowej wrócił do tego samego pracodawcy i na to samo stanowisko pracy w obowiązującym terminie 30 dni.

Ponadto odwołujący wniósł o zasądzenie od ZUS kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych plus 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na odwołanie, pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Na rozprawie w dniu 15 stycznia 2014 roku pełnomocnik odwołującego jednoznacznie wskazał, że odwołanie z dnia 5 listopada 2013 roku, mimo, że wymieniono w nim decyzję z dnia 25 października 2013 roku, dotyczy decyzji odmawiającej prawa do emerytury w związku z pracą w szczególnych warunkach. Nadto uściślił, że odwołujący w toku niniejszego postępowania nie zaskarża decyzji przyznającej prawo do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. ma obecnie 60 lat (ur. (...)), z zawodu jest mechanikiem maszyn budowlanych.

Odwołujący posiada łącznie na dzień 1 stycznia 1999 roku 30 lat 2 miesiące i 16 dni okresów składkowych i nieskładkowych (bezsporne).

W okresie od 8 października 1971 roku do 30 czerwca 1976 roku odwołujący był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w P. na stanowisku zalewacza form.

W okresie od 24 kwietnia 1972 roku do 8 kwietnia 1974 roku odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Odwołujący powrócił do pracy w dniu 25 kwietnia 1974 roku (świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 2 października 2013 roku k. 66).

Odwołujący na stanowisku zalewacza form wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace polegające na obsłudze pieców do podgrzewania i obróbki cieplnej.

Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W dniu 26 sierpnia 2013 roku odwołujący złożył wniosek o emeryturę.

W dniu 5 września 2013 roku ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Odwołujący osiągnął wiek 60 lat w dniu 26 września 2013 roku.

ZUS przyjął okres wykonywania przez odwołującego pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w:

1. Zakładach (...) na stanowisku zalewacza form od 8 października 1971 roku do 30 czerwca 1976 roku z wyłączeniem służby wojskowej, tj. 2 lata 8 miesięcy 17 dni,
2. Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku kierowcy od 8 lutego 1980 roku do 30 września 1981 roku, tj. 1 rok 7 miesięcy 21 dni, od 4 kwietnia 1989 roku do 25 kwietnia 1993 roku, tj. 3 lata 11 miesięcy 28 dni oraz od 1 czerwca 1993 roku do 30 listopada 1994 roku, tj. 1 rok 3 miesiące 21 dni (po wyłączeniu okresów nieskładkowych),
3. Zakładzie (...) na stanowisku kierowcy od 1 grudnia 1994 roku do 30 czerwca 1997 roku, tj. 2 lata 7 miesięcy,
4. Zakładzie (...) na stanowisku kierowcy autobusu od 1 października 1997 roku do 31 grudnia 1998 roku, tj. 1 rok 3 miesiące,

co daje łączny staż 13 lat 5 miesięcy 27 dni.

Nadto do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym zalicza się czas zasadniczej służby wojskowej od 24 kwietnia 1972 roku do 8 kwietnia 1974 roku, tj. 1 rok 11 miesięcy i 15 dni.

Odwołujący posiada ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- dokumentów w postaci książeczki wojskowej k. 38-61, świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach k. 62-66, świadectwa pracy k. 67;

- zeznań odwołującego A. S. k. 74;

- dokumentów zgromadzonych w aktach pozwanego organu rentowego o znaku (...).

Za w pełni wiarygodne i przydatne dla ustalenia stanu faktycznego Sąd uznał zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów. Dokumenty zostały sporządzone w przepisanej formie przez właściwe organy w zakresie ich kompetencji. Natomiast dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach. Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów pozwolił na potraktowanie tych kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd uznał zeznania odwołującego A. S. za wiarygodne, albowiem są zborne i logiczne oraz zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Co istotne, stan faktyczny sprawy pozostawał bezsporny między stronami, które różniły się co do tego, czy okres zasadniczej służby wojskowej podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach, wymaganego do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym, czy okoliczności podnoszone w odwołaniu i podnoszone w toku postępowania mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. S. zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań prawnych należy wskazać, iż odwołujący A. S., co sam zresztą przyznał, złożył odwołanie od decyzji z dnia 5 września 2013 roku po upływie przepisane terminu.

Stosownie do art. 4779 § 1 kpc odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Z kolei z § 3 tego artykułu wynika, że sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Odwołanie spóźnione podlega w zasadzie odrzuceniu. Na wniosek odwołującego lub z urzędu sąd bada i ocenia, czy nie zachodzą okoliczności przemawiające za zaniechaniem odrzucenia odwołania. Takie postanowienie sąd podejmuje wówczas, gdy stwierdzi wystąpienie dwóch przesłanek:

1. przekroczenie terminu nie jest nadmierne oraz
2. nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego.

Zaznaczyć należy, iż nadmierne naruszenie terminu nie może być określone w sposób sztywny. Nie uczynił tego ustawodawca, tym samym nie można przyjąć takiej zasady w drodze wykładni. Powinno to być oceniane indywidualnie w każdej sprawie, z uwzględnieniem możliwych skutków odmowy merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd. Natomiast przyczyny niezależne od ubezpieczonego w złożeniu spóźnionego odwołania należałoby w stosunku do emerytów i inwalidów rozumieć szeroko. Na przykład można do nich zaliczyć w szczególności chorobę, nieporadność,

brak właściwej porady i opieki itp. (vide: Komentarz do tomu II Kodeksu postępowania cywilnego pod red. prof. dr hab. Kazimierza Piaseckiego, Wydawnictwo C.H.BECK Warszawa 2000, s. 149).

Sąd ma dyskrejonalną możliwość potraktowania spóźnionego odwołania tak, jakby zostało wniesione w terminie. Może tego dokonać pod warunkiem uznania, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne oraz że nastąpiło z przyczyn niezależnych od skarżącego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1999 r. II UKN 588/99, OSNP 2001 nr 4 poz. 134). Stosownie do oceny tych okoliczności odwołanie odrzuca albo nadaje mu bieg. Ocena, czy przekroczenie terminu było nadmierne, należy do uznania Sądu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r. III UK 168/05, LEX nr 277825).

W sprawie niniejszej fakt przekroczenia przez odwołującego A. S. terminu określonego w art. 4779 § 1 kpc do wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji nie budzi wątpliwości.

Zdaniem Sądu odwołujący nie uchybił rażąco terminowi przepisanejmu do wniesienia odwołania, a w dodatku Sąd znalazł dla niego usprawiedliwienie. Odwołujący wyjaśnił bowiem, że nie złożył wcześniej odwołania z uwagi na zły stan zdrowia (ma prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn psychiatrycznych). Nadto nie zrozumiał dlaczego w różnych decyzjach ma ustalone okresy składkowe i nieskładkowe w innych wymiarach (decyzje w przedmiocie prawa do emerytury pomostowej i kapitału początkowego). Dodatkowo, podjął starania, by uzyskać nowe dokumenty odnoszące się do okresu odbytej służby wojskowej.

Tym samym w okolicznościach sprawy, Sąd zaniechał odrzucenia odwołania od decyzji z dnia 5 września 2013 roku.

Podkreślić należy, że istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy okres zasadniczej służby wojskowej jest równoznaczny z okresem pracy w szczególnych warunkach, wymaganym do nabycia wcześniejszej emerytury.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ust. 2 stanowi, iż emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Art. 27 cytowanej ustawy przewiduje 25 - letni staż pracy dla mężczyzn.

W myśl art. 32 ust. 2 dla celów ustalenia uprawnień za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Z kolei w myśl art. 32 ust. 1a pkt 1 przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Szczegółowe warunki przyznania prawa do wcześniejszej emerytury określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególным charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), które zachowuje moc obowiązującą również pod rządami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W myśl § 2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Ust. 2 § 2 cyt. rozporządzenia stanowi, iż ww. okresy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach (...).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki - osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia (zgodnie z § 3 cyt. rozporządzenia - 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie, poza sporem pozostawało, iż odwołujący A. S. posiada okresy składkowe i nieskładkowe w wysokości ponad 25 lat.

Kwestię sporną stanowiło posiadanie przez odwołującego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, co było kwestionowane przez organ rentowy.

W zaskarżonej decyzji ZUS odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury po wyłączeniu okresu służby wojskowej.

Wskazać należy, że orzecznictwo Sądu Najwyższego w kwestii zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach nie było jednolite. Przeważało jednakże stanowisko korzystne dla ubezpieczonych. W związku z tymi rozbieżnościami skład powiększony Sąd Najwyższy, skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, podjął w dniu 16 października 2013 roku uchwałę (II UZP 6/13) o następującej treści: „ Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.)”.

W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy podniósł, że na gruncie przepisów ubezpieczeniowych okres zasadniczej służby wojskowej nie jest obecnie, ale też nie był na podstawie przeszłych regulacji, okresem zatrudnienia, zaś jego uwzględnienie w stażu ubezpieczeniowym (jako okresu zaliczanego, albo równorzędnego), było możliwe tylko na podstawie odrębnego przepisu. Nadto SN wskazał, że należy uwzględnić utrwalony w judykaturze pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach, wywołującego określony skutek prawny, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (por. wyrok z dnia 20 marca 2013 r., (...) 544/12, w którym przyjęto, że dla kwalifikacji okresu zasadniczej służby wojskowej jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, należy stosować regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania tej służby).

W okolicznościach sprawy, gdy chodzi o przepisy dotyczące powszechnego obowiązku obrony, odwołujący odbywał służbę wojskową od 24 kwietnia 1972 roku do 8 kwietnia 1974 roku, podstawowe znaczenie ma pierwotne brzmienie ustawy, obowiązujące od jej wejścia w życie do 1 stycznia 1975 roku. Zgodnie z obowiązującym wówczas art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony (Dz. U. z 1967 r. Nr 44, poz. 220) okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Warunkiem zaliczenia okresu odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub art. 107 ust. 1 (art. 108 ust.3).

Przepis art. 106 ust. 1 ustawy wskazywał na obowiązek pracodawcy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, do zatrudnienia go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz nie niżej opłacanym, jeżeli najpóźniej w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia. Niezachowanie tego terminu powodowało rozwiązanie stosunku pracy z mocy prawa, chyba że nastąpiło z przyczyn niezależnych od pracownika.

Szczegółowe zasady zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia zostały uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318 ze zm.), które w § 5 ust. 1, wskazało, że pracownikowi, który podjął zatrudnienie po odbyciu służby, zaliczało się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Rozporządzenie to zostało uchylone z dniem 1 września 1979 roku przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 września 1979 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 21, poz. 125).

Sąd Najwyższy wskazał w powołanej uchwale, że przytoczone powyżej przepisy, obowiązujące w realiach niniejszej sprawy, ustanawiały tzw. fikcję prawną, z której wynika, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w okresie pełnienia tej służby. Oznacza to, że okres służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt ustawy o emeryturach i rentach, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 tego rozporządzenia. Sąd Najwyższy stwierdził, że w tym zakresie należy dodatkowo uwzględnić wartości konstytucyjne w ślad za rozważaniami Sądu Najwyższego zawartymi w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 roku, III UK 5/06, w którym trafnie wskazano, na wynikający z art. 85 ust. 1 Konstytucji, obowiązek obywatela polskiego obrony ojczyzny, stwierdzając nadto, że z art. 2 i 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że w załączniku do cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku - wykazie A - wymienione są prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. W dziale III wykazu A zatytułowanym „W hutnictwie i przemyśle metalowym” pod pozycją 44 wymienione są prace przy: obsłudze pieców do podgrzewania i obróbki cieplnej.

Poza sporem pozostawało, że odwołujący przed powołaniem do służby wojskowej na stanowisku zalewacza form wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace polegające na obsłudze pieców do podgrzewania i obróbki cieplnej. Po zakończeniu służby odwołujący podjął w dniu 25 kwietnia 1974 roku zatrudnienie na tych samych warunkach. W konsekwencji została zachowana tzw. ciągłość pracy, a okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby.

Reasumując, uznać należało, że odwołujący spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na fakt udokumentowania okresu pracy w warunkach szczególnych wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Dlatego też, Sąd Okręgowy na podstawie ww. przepisów oraz art. 47714 § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu A. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od dnia 26 września 2013 roku (tj. od osiągnięcia 60 lat), o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

Stosownie do art. 98 § 1 i 3 kpc w związku z art. 99 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się m. in. wynagrodzenie i wydatki jednego radcy prawnego.

W przepisie art. 98 § 1 kpc wyrażone zostały dwie podstawowe zasady rozstrzygania o kosztach procesu: zasada odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasada kosztów niezbędnych i celowych. Pierwsza oznacza, że strona, która przegrała sprawę, zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu, druga natomiast, że strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi tylko te poniesione koszty procesu, które były niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W doktrynie podkreśla się, że niezbędność oraz celowość kosztów procesu podlega ocenie sądu i jest uzależniona od konkretnych okoliczności sprawy. Sąd powinien zatem każdorazowo rozważyć, czy czynność, która spowodowała koszty, była w ujęciu obiektywnym potrzebna do realizacji praw strony, a także, czy i do jakiego poziomu poniesione koszty stanowiły – również z obiektywnego punktu widzenia – wydatek konieczny.

Wysokość wynagrodzenia za prowadzenie sprawy przez radcę prawnego, jakie podlega zasądzeniu od przegrywającego sprawę zależy od treści umowy zawartej przez stronę wygrywającą z jej pełnomocnikiem w granicach stawek taryfowych przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

W realiach niniejszej sprawy Sąd jest zobowiązany zasądzić na rzecz odwołującego A. S. kwotę, jaką uzna za stosowną, mając na uwadze stawki taryfowe i nakład pracy radcy prawnego.

Zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 wskazanego rozporządzenia zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3 - 4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Z § 4 ust. 1 rozporządzenia wynika, iż wysokość stawki minimalnej zależy od wartości przedmiotu sprawy lub jej rodzaju, a w postępowaniu egzekucyjnym - od wartości egzekwowanego roszczenia.

W myśl § 11 ust. 2 rozważanego rozporządzenia, zawartego w rozdziale 3, stawki minimalne wynoszą 60 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Powyższe oznacza, że stawka minimalna w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych i zaopatrzenia emerytalnego została ustalona przez ustawodawcę według kryterium rodzaju sprawy i bez znaczenia pozostanie tutaj wartość przedmiotu sprawy.

Odwołujący, jako strona korzystająca stosownie do treści art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) ze zwolnienia od kosztów sądowych, nie ma obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa. Z art. 2 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1282 ze zm.) wyraźnie wynika, że nie podlegają opłacie skarbowej dokumenty stwierdzające ustanowienie pełnomocnika w sprawach ubezpieczenia społecznego. Tym

samym uiszczenie opłaty skarbowej nie stanowi wydatku, który z obiektywnego punktu widzenia jest konieczny do realizacji praw A. S. jako strony w postępowaniu sądowym wywołanym jego odwołaniem od zaskarżonej decyzji.

Reasumując, Sąd, mając na uwadze niezbędny nakład pracy pełnomocnika odwołującego, a także charakter sprawy, a nadto wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia, uwzględnił żądanie odwołującego w zakresie zwrotu kosztów procesu, zasądzając od pozwanego organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzekł w punkcie 2 wyroku.

SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk

ZARZĄDZENIE

1. odnotować uzasadnienie w kontrolce uzasadnień,

2. doręczyć odpis wyroku wraz z uzasadnieniem:

- pełnomocnikowi pozwanego organu rentowego radcy prawnemu P. W. wraz z aktami emerytalnymi odwołującego i odpisem protokołu rozprawy z dnia 15 stycznia 2014 roku,

3. akta przedłożyć za 14 dni lub z apelacją.

SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk

P., 24 stycznia 2014 roku